

Martti Lutherin näkemyksiä musiikista

kirjasta - Elämän taistelussa

Ei ole epäilystäkään, että musiikkia rakastavissa ihmisissä on aiheita moniin hyviin avuihin, mutta niitä, joita se ei liikuta, luulen voitavan verrata kiviin tai pölkkyihin. Tiedämmehän myös, että musiikki on perkeleelle vastenmielistä ja aivan sietämätöntä.

Olen myös sitä mieltä, enkä häpeä sitä tunnustaa, ettei teologian jälkeen ole mitään musiikkiin verrattavaa, sitä korkeampaa taidetta. Sillä teologian jälkeen on ainoastaan musiikki sellainen, joka voi tehdä sen, mitä muuten teologia yksin voi saada aikaan, nimittäin antaa lepoa ja iloisen sydämen. Sen tähden ei olekaan ihme, että perkele, joka on kaikkien murheellisten ajatusten ja levottoman metelin aiheuttaja, pakenee melkein yhtä paljon musiikkia ja sen säveleitä kuin Jumalan tuntemisen sanoja. Siksi eivät profeetatkaan ole käyttäneet mitään muuta tietoutta niin runsaasti kuin musiikkia, sillä heillä ei ollut matematiikkaa, ei laskutaitoa, ei tähtitiedettä, vaan musiikki, millä tuoda ilmi teologiansa. Niin että musiikki ja Jumalan tunteminen kuuluvat heillä yhteen heidän julistaessaan totuutta psalmeillaan ja veisuullaan.

Perkele on murheen henki ja tekee ihmiset murheellisiksi, koska ei voi itse sietää iloa. Siksi hän pakeneekin musiikkia niin kauan kuin suinkin eikä pysähdy, kun lauletaan, varsinkin virsiä veisattaessa. Näin huojensi Daavid Saulin kiusauksia perkeleen häntä vaivatessa.

Ole turvallisella mielellä (kokoelma)

SOITOSTA JA LAULUSTA

Tahtoisin nähdä kaikki taiteet, varsinkin musiikin, hänen palveluksessaan, joka ne on antanut ja luonut. Musiikki on surulliselle ihmiselle paras virkistys, jonka avulla sydän jälleen rauhoittuu, virkistyy ja ilahtuu.

Musiikki on Jumalan kaunis, ihana lahja ja liittyy läheisesti jumaluusoppiin. Nuorisoa tulee alituisesti totuttaa tähän taiteeseen, sillä siitä tulee hienoja ja taitavia ihmisiä.

Sana ja armo. Hartauskirja vuoden joka päivälle.

Veisatkaa hänelle uusi virsi, helkyttäkää kieliä ihanasti ja riemullisesti. Ps. 33:3.

Eräs Jumalan kauneimpia ja ihanimpia lahjoja on musiikki. Saatana on musiikin suuri vihollinen. Musiikilla voidaan karkottaa monet kiusaukset ja pahat ajatukset. Perkele ei kestä tätä. Musiikki on parhainta taidetta. Nuotit elävöittävät tekstin. Kuten kuningas Saulistakin näemme, karkottaa musiikki murheellisuuden hengen.

Musiikki on murheellisen ihmisen paras virkistäjä, se rauhoittaa, virkistää ja elvyttää sydämen. Musiikki on kaunis, suloinen Jumalan lahja ja on se hyvin lähellä teologiaa. En haluaisi vaihtaa vähäistä musiikkiani mihinkään muuhun. Nuorisoa tulee alati harjoittaa tähän taiteeseen, sillä se kehittää siivoja, kelpo ihmisiä,

"Veisatkaa Herralle uusi virsi, veisatkoon koko maailma." Sillä Jumala on tehnyt sydämemme ja mieleemme iloiseksi rakkaan Poikansa kautta, jonka hän on antanut meille pelastuaksemme synnistä, kuolemasta ja perkeleen vallasta. Joka vakavasti uskoo tähän, hän ei muuta voi, hänen täytyy ilolla ja mielihalulla veisata ja puhua siitä, että muutkin siitä kuulisivat ja tulisivat uskon. Mutta joka ei halua veisata eikä puhua tästä, osoittaa selvästi, ettei hän usko eikä kuulu uuteen iloiseen testamenttiin, vaan kuuluu hän sen sijaan vanhaan lahoon, haluttomaan testamenttiin.

Yksin armosta. Lutheria vuoden jokaiselle viikolle.

Laulun ja soiton voima

Maailman alusta asti musiikki on ollut mukana kaikissa luoduissa, jokaisessa yksityisessä oliossa erikseen ja kaikissa yhteisesti, annettuna ja mukaan luotuna. Ei ole olemassa mitään ilman sointia ja rytmiä.

Ilma sinänsä on näkymätöntä, aistein havaitsematonta eikä ollenkaan musikaalista, mutta liikkeelle joutuessaan se tulee soivaksi, kuultavaksi ja koettavaksi.

Mutta vielä ihmeellisempää musiikki on elollisissa olennoissa, varsinkin linnuissa, niin kuin tuo erittäin musikaalinen kuningas ja jumalainen virsientekijä Daavid valtavasti hämmästyen ja hengessään riemuiten ylistää lintujen ihmeellistä laulutaitoa ja -varmuutta sanoessaan (Ps. 104): "Taivaan linnut asuvat vesien äärellä ja visertävät lehvien seassa."

Mutta ihmisääneen verrattuna ne kaikki ovat lähes epämusikaalisia, niin suuri on korkeimman Luojan ylitsevuotava ja käsittämätön anteliaisuus ja viisaus tässä asiassa. Tutkijat ovat ponnistelleet oppiakseen tuntemaan ihmisäänen ihmeellistä taideteosta. Miten on mahdollista, että niin kevyt kielen liike ja vielä kevyempi kurkun liikahdus saa ilman liikkeelle ja niin nuo äänen ja kielen loputtomat vivahteet ja ilmaisumuodot leviävät niin mahtavina ja täynnä tunteita niitä ohjailevan ihmismielen mukaan.

Maan päällä ei ole musiikkia suurempaa voimaa ilahduttamaan surullisia, pelästyttämään rehenteleviä, rohkaisemaan epätoivoisia, murtamaan ylpeitä, hillitsemään kiihtyneitä, vihaisia mieliä. Ken osaakaan luetella kaikki nuo ihmissydämen valtiat, mielenliikutukset ja tunnekuohut, nämä sisäiset vaikuttajat, jotka ajavat meitä kaikkeen, niin hyvään kuin pahaankin.

Pyhät isät ja profeetat eivät siis ole turhaan tähdentäneet, ettei mikään sovi Jumalan sanan kanssa yhteen niin hyvin kuin musiikki. Siksi he ovat antaneet Jumalan sanan tulla lauluksi ja soitoksi.

Pöytäpuheita tästä elämästä ja tulevasta

Laulusta

Laulu on paras taito ja harjoitus. Laulamisella ei ole mitään tekemistä maailman, oikeuden tai riidanhalun kanssa. Joka laulaa, ei paljon murehdi. Hän on iloinen ja ajaa huolet laulaen pakoon.

Musiikki on Jumalan lahja

Musiikki on eräs Jumalan kauneimpia ja ihanimpia lahjoja. Saatana on sen vihollinen, koska sillä voidaan karkottaa monia ahdinkoja ja synkkiä ajatuksia.

Musiikki on taiteista kauneimpia. Nuotit saavat tekstin elämään, musiikki häätää surun haamun, kuten nähdään kuningas Saulin kohdalla.

En ole tyytyväinen ihmisiin, jotka halveksivat musiikkia - kuten kaikki harhaoppiset tekevät. Sillä musiikki on Jumalan lahja, ei mikään ihmisten keksintö. Se karkottaa paholaisen, tekee ihmiset iloisiksi, saa unohtamaan kaiken vihan,irstauden, ylpeyden ja muut paheet. Pidän musiikkia teologian jälkeen suurimmassa kunniaassa. Näemme, miten Daavid ja muut pyhät pukivat hurskaat ajatuksensa säkeiksi, runoiksi ja lauluiksi. Siksi musiikki hallitsee rauhan aikoina.

Laulu on paras taito ja harjoitus. Laulamisella ei ole mitään tekemistä maailman, oikeuden tai riidanhalun kanssa.

Joka laulaa, ei paljon murehdi. Hän on iloinen ja ajaa huolet laulaen pakoon.

Musiikki on eräs Jumalan kauneimpia ja ihanimpia lahjoja. Saatana on sen vihollinen, koska sillä voidaan karkottaa monia ahdinkoja ja synkkiä ajatuksia.

Musiikki on taiteista kauneimpia. Nuotit saavat tekstin elämään, musiikki häätää surun haamun, kuten nähdään kuningas Saulin kohdalla. Jotkut aatelin ja valtionalouden edustajat arvelevat, että he voisivat armollisen herrani kuluista säästää vuosittain 3.000 guldenia musiikissa. Sen sijaan 30.000 guldenia tärvätään hyödyttömästi! Kuninkaiden, ruhtinaitten ja herrojen täytyy ylläpitää musiikkia, sillä on suurten valtioiden ja hallitsijoiden velvollisuus huolehtia vapaista taiteista. Tosin muutamat yksityishenkilötkin nauttivat musiikista, mutta heillä ei ole varaa rahoittaa sitä.

Hessenin maakreivi herttua Georg ja Saksin vaaliruhtinas herttua Friedrich ylläpitivät laulajia ja hovimusikkoja, nyt niitä on Baijerin herttualla, keisari Ferdinandilla ja keisari Kaarlella. Raamatussa sanotaan, että hurskaat kuninkaat pitivät ja palkkasivat laulajia ja laulajattaria. Musiikki on paras lohdutus masentuneelle ihmiselle. Se rauhoittaa, virvoittaa ja virkistää sydämen. Kuten Virgil sanoo: Tu calamos inflare lenes, ego dicere versus. Laula sinä nuotit, minä laulan tekstin.

Pahat viuluniekat ja viulunsoittajat auttavat meitä näkemään ja kuulemaan, minkälaista hienoa taidetta oikea musiikki on, sillä valkoinen on helpompi erottaa mustaa vasten.

V. 1538 joulukuun 17 p:nä, kun Lutherin vieraina oli laulajia, ja laulettiin ja soitettiin kauniita, ihania motetteja ja muita kappaleita, hän sanoi ihmetellen: "Kun Herra, meidän Jumalamme, on jo tässä elämässä, joka on täynnä kaikenlaista saastaa, vuodattanut ylitsemme ja antanut niin jaloja lahjoja, mitä sitten tapahtuneekaan tulevassa, jossa kaikki on sulaa täydellisyyttä ja iloa! Tämä on vasta alkua."

V. 1541 Luther sanoi musiikin olevan ihanan ja jalon Jumalan lahjan, joka on niin suuresti perkeleelle vastenmielinen, että sillä voi karkoittaa monet kiusaukset ja raskaat ajatukset, sillä perkele ei jää sinne, missä musiikkia viljellään.

Musiikki on jaloimpia taitoja. Sävelet tekevät tekstin eläväksi. Se karkoittaa murheen hengen, kuten näemme kuningas Saulista. Sentähden tulee kuningasten, ruhtinasten ja herrojen kannattaa musiikkia, sillä valtioiden ja hallitsijain asia on puolustaa hyviä ja vapaita taiteita ja lakeja.

Musiikki on murheelliselle parhain huojennus, josta sydän tulee jälleen levolliseksi, virkistyneeksi ja elpyneeksi.

Musiikki on puolitetettä ja kurittaja, joka tekee lempeämmäksi, hiljaisemmaksi, sävyisämmäksi ja järkevämmäksi.

Musiikki on jo puolet kurista, koska se tekee ihmiset lempeämmiksi, siivoiksi ja järkevämmiksi.

Minä olen aina rakastanut musiikkia. Joka osaa sen taidon, hän on hyvää ainesta ja kelvollinen kaikkeen. Musiikki on välttämättä säilytettävä. kouluissa. Koulumestarin tulee osata laulaa, muuten en pidä häntä arvossa. Ei saa myöskään asettaa nuoria pappeja virkaan, ennenkuin heitä on koulussa hyvin opetettu.

Kun laulettiin muutamia Senflin kauniita, ihania motetteja, Luther ihmetteli suuresti, kiitteli niitä ja sanoi: "Minä en osaisi laittaa yhtään ainoaa sellaista motettia, vaikka henki menisi. Mutta ei hänkään puolestaan osaa selittää yhtään ainoaa psalmia niinkuin minä."

"Näin ovat Pyhän Hengen lahjat moninaiset, niinkuin yhdessä ruumiissakin on monta jäsentä. Mutta ei kukaan ole tyytyväinen omaan lahjaansa tai tyydy siihen, mitä Jumala on antanut hänelle. Kaikki tahtovat olla koko ruumis eikä ainoastaan yksi jäsen."

Kärsimysvirsiä veisattaessa Luther kuunteli hartaasti ja sanoi: "Musiikki on ihana ja rakas Jumalan lahja. Se on usein herättänyt ja liikuttanut minua niin, että olen saanut halun saarnata."

Laulaminen on taidoista ja harjoituksista parhain. Sillä ei ole mitään tekemistä tämän maailman kanssa; ei se koske tuomioistuimia eikä sotilaallisia asioita. Laulajat eivät ole surullisia, vaan iloisia ja karkoittavat laulullaan kaikki murheet.

Luther virkkoi kerran eräälle harpunoittajalle: "Rakas ystävä, viritä harpustasi sellainen virsi kuin Daavid! Ajattelen, että jos Daavid nousisi kuolleista, ihmettelisi hän suuresti sitä edistystä, johon musiikin alalla on ehditty. Tämä taide ei ole koskaan ollut korkeammalla kuin nyt. Kun Daavid soitti harppua, se epäilemättä kävi Marian kiitosvirren tapaan oktaavittain (in octavo tono), sillä Daavidin harpussa oli vain kymmenen kieltä."

Mikä on syynä siihen, että meillä on maallisista asioista niin monta ihanaa runoelmaa ja suloista laulua, mutta hengellisistä niin vaivaisia ja kylmiä kappaleita?

Sellaista ihmistä, joka halveksii musiikkia, niinkuin hurmahenget tekevät, en voi sietää. Sillä musiikki on Jumalan lahja eikä ihmisistä. Sepä karkoittaa perkeleenkin ja tekee ihmiset iloisiksi. Sitä kuunnellessa unohtuu kaikki viha, haureus, ylpeys ja muut paheet.

Ja näemmehän, kuinka Daavid ja kaikki pyhät ovat koonneet ajatuksensa säkeistöiksi, soinnuiksi ja lauluiksi — sillä rauhan aikana on musiikki valtiaana.

Kimppu ruusuja

Tahtoisin nähdä kaikki taiteet, erityisesti musiikin, sen palveluksessa, joka ne on luonut ja meille antanut.

Lutherin muistutuksia

Tätä uutta veisua veisaamaan on myöskin seuravaisen Psalmin kanteleen soitto auttava, ja Wolff Heyntz ja kaikki hurskaat, kristilliset soittajat uruilla, yhteyssoitolla, kulkuiilla, huiluilla ja kaikella, mitä ihanaan musiikkiin kuuluu - josta kokonansa uudesta taidosta ja Jumalan lahjasta ei Davidi eikä Salomo, Persia, Crecia eikä Ruomi mitään tienneet - antavat riemulla veisunsa ja soittonsa kuulua, kaiken armon Isän ylisyydeksi. Amen.

Roland Bainton. Tässä Seison. Martti Lutherin elämä.

Toinen Erasmuselta saatu ajatus, joka ei ole täysin sopusoinnussa edellisen kanssa, on alkukirkon henkiin elvyttäminen. Tähän uudistukseen tähtäävät yksityispiirteet vastasivat yleensä Hengen uskontoa, mutta yritys sinänsä johti helposti uuteen pintapuolisuuteen ja lakihenkisyyteen.

Koko ajatusrakennelma oli Lutherille vieras. Hän ei voinut erottaa toisistaan henkeä ja ruumista, sillä ihminen on kokonaisuus. Sen vuoksi ovat kuvaamataide, musiikki ja sakramentit uskonnon sopivia ilmaisumuotoja.

Virsikirja

Tätä tarkoitusta varten Luther julkaisi virsikirjan vuonna 1524. Se sisälsi 24 virttä, jotka hän oli itse sepittänyt ja ehkä osaksi säveltänytkin. Kaksitoista niistä oli vapaita mukaelmia latinankielisistä hymneistä. Kuusi oli runomittaan puettuja psalmeja. Hänen omat kokemuksensa ahdistuksesta ja vapahduksesta antoivat hänelle kyvyn sijoittaa aivan henkilökohtaisia tunteitaan näihin vapaisiin virsisommitelmiin. Psalmikirjoittajan "syvyydestä" tuli Lutherilla "syvä ahdinko". Uskonpuhdistuksen kuuluisa taisteluvirsi "Jumala ompe linnamme" ilmestyi vasta eräässä myöhemmässä virsikirjassa. Tässä jos missä meillä on sekä Lutherin sanat että hänen sävelmänsä, ja siinä ilmenee myös enemmän kuin missään muualla Lutherin uskonnollinen luonne kokonaisuudessaan. Tämä virsi perustuu 46. psalmin (Ps. 46) Vulgata-muotoon, sillä Luther käytti omassa hartaudentarjoituksessaan jatkuvasti latinaa, johon hän oli tottunut lapsesta asti. Kun tämän psalmin hepreankielinen teksti kuuluu suomennettuna: "Jumala on turvamme", on latinankielisessä tekstissä: "Meidän Jumalamme on turvapaikka." Vastaavasti sanoo Luther: "Ein feste Burg ist unser Gott." Vaikka taustalla on psalmi 46, sitä on käyritelty erittäin vapaasti ja siihen on kietoutunut monia lisävivahteita Paavalin kirjeistä ja Ilmestyskirjasta. Vaskiset sanat ja mahtavat sävelet johdattavat taivaan sotajoukot paikalle. Virsi julistaa lopuksi kosmisen taistelun yläsävelten kaiuessa voimallisesti, kuinka Herra Sebaot voittaa pimeyden ruhtinaan ja ottaa pyhät marttyyrit suojeluksensa.

Lutherin seurakuntaväki oppi laulamaan. Viikon varrella pidettiin harjoituksia koko seurakunnalle ja oppitunnin jälkeen perhettä kehoitettiin laulamaan kotona. Eräs jesuiitta väitti, että "Lutherin laulut surmaavat enemmän sieluja kuin hänen saarnansa". Siitä miten virret kulkeutuivat kansan keskuuteen, kertoo Magdeburgin kaupungin kronikka vuodelta 1524:

"Johannes Kastajan päivänä tuli muuan vanha kankuri pääkatua pitkin Otto-keisarin muistomerkin luo ja kaupitteli siellä lauluja, joita hän lauloi kansalle. Pormestari näki varhaismessusta tullessaan tämän ihmisjoukon ja kysyi eräältä omista miehistään, mitä siellä oli tekeillä. Mies vastasi: 'Siellä joku vanha kelmi laulaa ja myy kerettiläisen Lutherin virsiä.' Pormestari pidätytti kankurin ja panetti hänet vankilaan, mutta 200 kaupunkilaista puhui hänen puolestaan, ja hänet päästettiin vapaaksi."

Niiden virsien joukossa, joita hän lauloi Magdeburgin kaduilla, oli Lutherin "Sua syvyydestä avuksi":

Sua syvyydestä avuksi/ mä huudan, Jumalani./ Ah, ota korviis huutoni/ ja auta sieluani./ Jos syntejä sä muistelet/ ja luet syyksi vääryydet,/ ken kestää edessäsi?

Jos synneistä me tahdomme/ vapaiksi, puhtaiks tulla,/ ei auta omat tekemme,/ muu täytyy apu olla./ Jumala meitä armosta/ voi auttaa synnin vallasta./ Vain Herraan turvatkaamme.

Siis armoos, Herra, uskallan,/ et vaivaista sä heitä,/ mä omat työni unhotan,/ ne syntiä ei peitä./ Mä turvaan kurjuudessakin/ sun sanas lupauksiin,/ ne totta ovat aina. (V. 290)

Kiertotie

Toisinaan Luther kuitenkin neuvoi, että on turha yrittää pitää taistelemalla puoliaan. "Älä taistele paholaista vastaan", hän sanoi, "hänellä on viidentuhannen vuoden kokemus takanaan. Hän on käyttänyt kaikki keinonsa Aadamiin, Aabrahamiin ja Daavidiin ja tuntee heikot kohdat tarkkaan." Ja hän on sitkeä. Jos hän ei saa sinua nujerretuksi ensimmäisellä hyökkäyksellään, hän aloittaa näännyttävän piirityksen, kunnes saa sinut antamaan periksi pelkästä uupumuksesta. On parempi torjua mielestään koko asia. Etsi seuraa ja keskustele mitättömistä asioista, kuten esimerkiksi siitä mitä Venetsiaan nykyisin kuuluu. Vältä yksinäisyyttä. "Kun Eeva lähti yksin käyskentelemään paratiisissa, kiusaaja petkutti häntä. Olen saanut kokea, etten milloinkaan ole langennut niin syvälle syntiin kuin yksin ollessani. Etsi käsiisi joku kristitty veli, viisas opastaja. Vahvista itseäsi seurakunnan yhteydellä. Mene sitten iloiseen seuraan, myös naisten seuraan, syö, tanssi, pidä hauskaa ja laula. Pakota itsesi syömään ja juomaan, vaikka mikään ei maistukaan. Paastoaminen on kaikkein huonoin keino." Luther antoi kerran kolme ohjetta masennuksen karkottamiseen: ensimmäinen on usko Kristukseen; toinen on "kiiwas ja väkevä kiukku, joka purkautuu vaikkapa puiden kaatamiseen; sitä minä olen usein käyttänyt alakuloisuuden karkottamiseen"; kolmas on rakkaus nuoreen tyttöön. Erityisen suositeltavaa on musiikki. Kiusaaja vihaa sitä, koska hän ei siedä ilonpitoa. Lutherin lääkäri kertoo tulleensa kerran muutamien ystävien kanssa musikaaliseen illanviettoon ja tavanneensa Lutherin pyörtyneenä; mutta kun toiset virittivät laulun, Luther oli pian taas mukana. Kotoinen elämä rohkaisi ja toi vaihtelua. Avuksi oli myös vaimon läsnäolo, milloin paholainen ahdisteli yön hetkinä. "Silloin käännyin Kätheni puoleen ja sanon: 'Kiellä minua kokemasta tuota ahdistusta ja kutsu minut pois mokomista turhista kiusoista!'" Ruumiillinen työ on myös virkistävää. "Hyvä keino paholaisen karkottamiseen on valjastaa hevonen ja ajaa lantaa pellolle", neuvoi Luther. Aina kun Luther neuvoi välttämään taistelua, hän oikeastaan määräsi uskon lääkkeeksi uskon puutteeseen. Kaikesta vastustuksesta luopuminen on jo sinänsä uskon teko, mystikkojen antaumukseen verrattava; siinä ilmenee luottamus Jumalan parantavaan voimaan, joka vaikuttaa alitajunnassa ihmisen puuhatessa käytännön askareissa.

Tämä selittää, miksi Luther mielellään seurasi olentoja, jotka suhtautuivat elämään huolettomasti, kuten lintuja ja imeväisiä. Katsellessaan kuinka pikku Martinia parhaillaan syötettiin, hän lausahti:

"Lapsukainen, sinun vihamiehiäsi ovat paavi, piispat, Yrjö-herttua, Ferdinand ja paholainen. Ja siinä sinä vain imet noin luottavaisesti."

Kun nelivuotias naapurin lapsi löpötteli hilpeästi Jeesuksesta, enkeleistä ja taivaasta, sanoi hänen isänsä: "Voi rakas lapsi, kunpa siihen vain voisi lujasti uskoa!" "Etkö sinä, isä, sitten usko sitä?" kysyi tyttö lapsellisen totisena. Luther huomautti siihen:

"Kristus on tehnyt lapset opettajiksemme. Olen huolissani siitä, että minä, niin tohtori kuin olenkin, joudun yhä käymään samaa koulua kuin Hans ja Magdalena. Sillä kuka voi täysin ymmärtää tämän Jumalan sanan: 'Isä meidän, joka olet taivaissa'? Joka uskossa käsittää nämä sanat, saa jatkaa täysin luottavaisesti: 'Minä olen taivaan ja maan herra ja kaiken mitä siinä on. Enkeli Gabriel on minun renkini, Rafael kuskini ja muut enkelit palvelushenkiäni kaikissa tarpeissani. Taivaallinen Isäni lähettää heidät minulle, jotta en loukkaisi jalkaani kiveen.' Ja kun tunnustan tämän uskoni, antaa rakas Isäni heittää minut vankityrmään, mestauttaa tai hukuttaa minut. Silloin usko horjuu ja heikkoutemme kuiskaa korvaamme: 'Niinpä niin, kuka tietää, onko se totta?'"

1500-luvulla käytettiin kahdeksaa sävellajia erilaisine intervaleineen, jotka muodostuivat siten, että aloitettiin oktaavin kustakin nuotista ja noustiin ylöspäin ilman muunnosäveleitä.

Huolellisuus, jolla Luther paneutui äidinkiellisen suorasanaisten raamatuntekstin sovittamiseen sävelasuun, valmisti tietä oratorioille.

Missä määrin hän sai tähän työhön apua, ilmenee eräästä hänen työtoverinsa Waltherin kirjeestä. Tämä kertoi:

"Kun Luther 40 vuotta sitten oli aikeissa ryhtyä laatimaan Saksalaista messuaan, hän pyysi Saksin vaaliruhtinasta ja Juhana-herttuaa kutsumaan Konrad Rupffin ja minut Wittenbergiin keskustelemaan hänen kanssaan musiikista ja kahdeksasta grewriaanisesta psalmisävelmästä. Hän valmisteli sävelmiä epistoloihin ja evankeliumeihin, samaten Kristuksen tosi ruumiin ja veren asetussanoihin; hän lauloi ne minulle ja halusi kuulla mielipiteeni. Sillä kertaa hän piti minua Wittenbergissä kolme viikkoa; pohdimme yhdessä, miten epistolat ja evankeliumit saataisiin sopivasti sävelasuun. Vietin monta mieluisaa tuntia laulaen hänen kanssaan ja totesin monesti, että hän ei näyttänyt lainkaan väsyvän eikä kyllästyvän laulamiseen; sen jälkeen hän aina pystyi keskustelemaan musiikista mitä kaunopuheisimmin."